

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS REGIONINĖS PLĖTROS ĮSTATYMO NR. VIII-1889 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos Seimas 2020 m. birželio mėn. priėmė naujos redakcijos Regioninės plėtros įstatymą, kuriuo siekiama sukurti naują, efektyvią regioniniu savarankiškumu pagrįstą regioninę politiką. Šiuo įstatymu nustatytas regioninės politikos tikslas – skatinti tolygią ir tvarią plėtrą visoje valstybės teritorijoje, o regioninės politikos tikslo įgyvendinimo 3-iasis uždavinys numato būtinybę mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir pačiuose regionuose.

Regioninės plėtros įstatymas neidentifikuoja kultūros prieinamumo, kultūrinės atskirties apimties skirtumų tarp regionų ir pačiuose regionuose, nekelia tikslo šiuos skirtumus mažinti ar panaikinti.

Lietuvos Respublikos Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į naujausių kultūros srities tyrimų (pvz., Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis 2023, Savivaldybių kultūros indeksas 2022, abiejų užsakovas – Lietuvos kultūros taryba; Kokybinis kultūros centrų tyrimas 2022 m., užsakovas – LR Kultūros ministerija) duomenis, išvadas ir rekomendacijas, Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose raidą.

Minėti tyrimai aiškiai indikuoja, kad nepalankiame kultūriniame kontekste esančių gyventojų kultūrinis aktyvumas nedidėja arba mažėja, taip pat, kad geografinis pasiekiamumas kaip kliūtis įsilieti į kultūrinį gyvenimą yra dažnas atokesnių nuo regioninių centrų, mažų miestelių ir kaimų gyventojų ribojimas aktyviau dalyvauti kultūroje. Siekiant kurti aktyvią, bendruomenišką pilietinę visuomenę, siektina skatinti gyvą dalyvavimą įvairiose kultūros formose. Tyrimai taip pat indikuoja nepakankamą Regioninių kultūros tarybų ir Regioninių plėtros tarybų bendradarbiavimą, kultūros srities atstovavimą regioninėje politikoje.

Šiuo metu Seime svarstomas Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas Nr. XIVP-3654 numato kultūros horizontalumo principo taikymą regionų plėtros srityje pažymint, kad Lietuvos regionai pasižymi savita kultūros įvairove, kurios išsaugojimas ir puoselėjimas skatina tolygią ir tvarią kultūros plėtrą visoje valstybės teritorijoje.

Šiuo Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad regioninė politika Lietuvoje yra nukreipta kultūros prieinamumo kliūtims, kultūrinės atskirties mažinimui. Įstatymo projektu siekiama nustatyti, kad į regionų plėtros tarybų kolegijų partnerių grupę būtų įtraukti atitinkamo regiono Regioninės kultūros tarybos atstovai (delegavimo būdu).

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Lietuvos Respublikos Seimo narys Vytautas Juozapaitis.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu nustatyta, kad regioninė politika nukreipta mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir pačiuose regionuose.

Taip pat nustatyta, kad atstovus į regionų plėtros tarybų kolegijų partnerių grupes deleguoja darbdavių ir profesinių sąjungų organizacijos, Darbo kodekso nustatyta tvarka atrinktos į Lietuvos Respublikos trišalę tarybą, Nevyriausybinį organizacijų tarybą ir Nacionalinę bendruomeninių organizacijų tarybą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma nustatyti, kad regioninė politika nukreipta mažinti ir kultūrinės atskirties skirtumus tarp regionų ir pačiuose regionuose.

Taip pat siūloma nustatyti, kad atstovus į regionų plėtros tarybų kolegijų partnerių grupes deleguoja ir atitinkamo regiono Regioninės kultūros tarybos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas įtakos korupcijai ir kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įgyvendinant Įstatymo projektą reikės atnaujinti regionų plėtros tarybų kolegijų partnerių grupių sudėtį.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Nėra.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomo valstybės lėšų poreikio nenumatoma.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai: regioninė politika, kultūra, kultūros politika, regioninė kultūros politika, regioninės kultūros tarybos.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.